

مهارت‌های گفت‌و‌گو

شکوفه راستگو، دبیر شیمی ناحیه ۱، شیراز

یکی از بچه‌ها گفت: «خانم می‌دانستید فلانی (یک خواننده معروف) دایی اوست؟» کلاس دوباره به هم ریخت. ظاهراً بعضی بچه‌ها خبر نداشتند و این مطلب برایشان هیجان‌انگیز بود.

گفتم: «چه جالباً پس این صدای زیباً ژنتیکی است!»

کلاس را جمع و جور کردم و از او خواستم به خواندنش ادامه دهد.

بالاخره، به مرور زمان روشنی برای چیدمان کلاس پیدا کردیم تا راهی برای قدم زدن من بین صندلی‌ها پیدا شود. هنگام حل مسئله‌ها سعی می‌کردم تا آنجا که ممکن است کنار تک تک بچه‌ها بروم و سعی کنم کمکشان کنم. خوش‌صدای ما هم توجه لازم را دریافت می‌کرد؛ گرچه دیگر هیچ وقت سر کلاس ما از خان دایی معروفش حرفی نزدیم.

این دانش‌آموز در کلاس شیمی به «خوش‌صدا» معروف شده بود.

همه دانش‌آموزان در کلاس نیاز به دیده شدن دارند. این نیاز طبیعی و عمیق هر انسانی است؛ گرچه شاید با توجه به تیپ شخصیتی و توأم‌نمندی‌های متفاوت افراد، توجه به این نیاز روش‌های متفاوتی داشته باشد. گاهی چنین نام‌گذاری‌هایی روی بچه‌ها می‌تواند خوشایند باشد و نشان توجه ویژه معلم و کلاس به آن‌ها تلقی شود، اما همیشه و در همه موارد چنین نیست. در بعضی افراد می‌تواند حتی آسیب‌زننده هم باشد. اما آنچه در مورد همه دانش‌آموزان کلاس صدق می‌کند نیاز به توجه و دیده شدن است.

«در میان قبایل ناتال شمالی در آفریقای جنوبی، یکی از رایج‌ترین احوال‌پرسی‌ها که می‌توان آن را معادل سلام دانست، عبارت «سوابونا» است. این عبارت یعنی: «من شما را می‌بینم». اگر شما عضو این قبیله باشید، در پاسخ به این عبارت می‌گویید: «سیخونا» یعنی «من اینجا هستم». ترتیب بیان این عبارتها مهم است. تا وقتی شما مرا ندیده‌اید، من وجود ندارم؛ به این ترتیب وقتی مرا ببینید، من هم قدم به عرصه وجود می‌گذارم» (بیتر سنگه، ۱۳۸۸).

بسیاری اوقات دانش‌آموزان نیاز به دیده شدن را با اعمال و رفتارهای ویژه خود، که گاهی از نظر ما عجیب یا حتی بی‌ابداین به چشم می‌آید، بیان می‌کنند. در این شرایط، هنر معلمی در نحوه «سوابونا» گفتن او نهفته است. و اگر دانش‌آموز این تو را می‌بینم را بشنود، قطعاً پاسخ خواهد داد من اینجا هستم.

منبع

۱. برگرفته از کتاب پنجمین فرمان در میدان عمل- پیتر سنگه و همکاران- ترجمه مهدی خادمی گراشی، مسعود سلطانی، عباس علی رستگار، آسیا، ۱۳۸۸.

خوش‌صدا

کلاس شورش را درآورده بودند. هریار با مسخره‌بازی جدیدی نصف وقت کلاس را به هدر می‌دادند. یک عالمه مطلب نگفته داشتم، تازه طلبکار هم بودند. همان روز به محض ورودم، چند نفری با هم گفته بودند خانم ما مسئله‌ها را اصلاً نفهمیده‌ایم. خشم همراه با احساس عجز هم به سراغم آمده بود.

اما فوری خودم را جمع و جور کردم. لبخندی زدم و رویم را برگردانم و گفتم، می‌بینم که در کلاسمان خوش‌صدا هم داریم. پشت میزم نشستم و ادامه دادم، با این صدای قشنگت، از روی متن بخوان زنگی که با این کلاس داشتم، زنگ آخر بود؛ یعنی ۱۲:۳۰ تا ۲:۳۰ هم من از ساعت ۷:۳۰ تا آن ساعت تدریس کرده بودم و دیگر نای حرف زدن نداشت و هم بچه‌ها خسته بودند.

استرس کنکور و کلاس‌های دیگرšان که درست بعد از مدرسه شروع می‌شد هم همیشه بود و هست. خلاصه اینکه حال و هوای کلاس، آن طور که دلم می‌خواست، نبود.

داشتم پای تخته مطلبی را می‌نوشتیم و هم زمان از بچه‌ها سؤال می‌کردم تا نوشتنم را همراهی کنند. لابهای صدای بچه‌ها یکی با صدایی تغییر یافته، همراهی می‌کرد و بقیه را به خنده و امی داشت.

صدایی عروسکی و کارتونی! خشم شدیدی سراغم آمد. به شدت هوس کردم که برگردم و حسابی داد و فریاد راه بیندازم. واقعاً بچه‌های این